

Samenvatting

In de meicirculaire 2025 zijn aanvullende rijksmiddelen beschikbaar gesteld: een meerjarig incidenteel impulsbudget voor de doorontwikkeling van sociaal ontwikkelbedrijf naar een mensontwikkelbedrijf én een structurele rijksbijdrage voor de sociale infrastructuur. Het college heeft besloten deze extra middelen op te nemen in twee bestemmingsreserves. Het impulsbudget wordt opgenomen in de bestemmingsreserve doorontwikkeling mensontwikkelbedrijf. De rijksbijdrage wordt opgenomen in de bestemmingsreserve sociale infrastructuur. Deze rijksbijdrage is bedoeld ter ondersteuning van inwoners die niet vallen onder beschut werk, maar wel zijn aangewezen op infrastructuur van het ontwikkelbedrijf voor hun ontwikkeling richting regulier werk of voor een tijdelijk vangnet.

1. Beslispunten

Het college besluit om:

1. het tienjarig incidenteel impulsbudget (decentralisatie-uitkering) op te nemen in de bestemmingsreserve doorontwikkeling mensontwikkelbedrijf;
2. de structurele rijksbijdrage sociale infrastructuur te reserveren zodat daarmee invulling kan worden gegeven aan de ondersteuning van inwoners die zijn aangewezen op de infrastructuur van het mensontwikkelbedrijf;
3. de nog niet uitgegeven middelen van de rijksbijdrage sociale infrastructuur in 2025 toe te voegen aan de bestemmingsreserve sociale infrastructuur, in afwachting van verdere beleidsmatige uitwerking en inzet van deze financiële middelen.

Besluit Burgemeester en wethouders d.d. 9 september 2025:

Conform.

2. Aanleiding

In de meicirculaire 2025 zijn aanvullende rijksmiddelen beschikbaar gesteld. Ten eerste betreft het een tienjarig incidenteel impulsbudget voor de doorontwikkeling van het mensontwikkelbedrijf. Gemeente Maastricht ontvangt dit budget mede namens gemeenten Eijsden-Margraten en Meerssen. Voorgesteld wordt om het impulsbudget op te nemen in de bestemmingsreserve doorontwikkeling mensontwikkelbedrijf. Daarnaast betreft het een structurele rijksbijdrage voor de sociale infrastructuur. Dit budget is bedoeld voor inwoners die zijn aangewezen op de infrastructuur van het mensontwikkelbedrijf voor hun ontwikkeling of voor een tijdelijk vangnet. Voorgesteld wordt om financiële middelen hiervoor te reserveren en de nog niet uitgegeven middelen van 2025 toe te voegen aan de bestemmingsreserve sociale infrastructuur.

3. Beoogd effect

Tienjarig incidenteel impulsbudget doorontwikkeling mensontwikkelbedrijf

Met het opnemen van dit budget in de bestemmingsreserve (ruim € 300.000 per jaar), kan worden ingezet op de optimalisatie van de re-integratieketen en de (door)ontwikkeling van het op te richten mensontwikkelbedrijf. De inrichting van een toekomstbestendig mensontwikkelbedrijf vereist een regionale aanpak die wordt vormgegeven in het regionale project doorontwikkeling re-integratieketen. De bijdrage wordt uitgekeerd via een decentralisatie-uitkering aan gemeenten en is bedoeld als impuls voor de transitie en transformatie van het sociaal ontwikkelbedrijf naar mensontwikkelbedrijf.

Het is van groot maatschappelijk belang dat er een toekomstbestendig mensontwikkelbedrijf is dat fungeert als springplank voor inwoners die ondersteuning nodig hebben. Dit zorgt ervoor dat zij (weer) aan het werk kunnen en zich blijven ontwikkelen. Het impulsbudget draagt hieraan bij door gemeenten en ontwikkelbedrijven te ondersteunen in het versterken en vernieuwen van hun aanpak. Hoewel de transformatie een landelijke opgave betreft, hebben de gemeenten in de regio Maastricht-Heuvelland hierop geanticipeerd door al enkele jaren bezig te zijn met de doorontwikkeling van de re-integratieketen. Met het impulsbudget kan deze doorontwikkeling en de implementatie hiervan worden gerealiseerd.

Structurele rijksbijdrage sociale infrastructuur

De structurele rijksbijdrage sociale infrastructuur (€ 180.000 per jaar, oplopend tot € 260.000 in 2030) is bedoeld voor werkplekken voor mensen die (tijdelijk) nog niet in staat zijn om bij een reguliere werkgever aan de slag te gaan en daarom zijn aangewezen op het mensontwikkelbedrijf. De bijdrage

is niet bedoeld voor personen met een indicatie beschut werk, maar voor mensen met een ontwikkelperspectief richting regulier werk.

Door financiële middelen meerjarig te reserveren, kan worden ingezet op de ondersteuning van personen die niet vallen onder beschut werk, maar wel zijn aangewezen op de infrastructuur van mensontwikkelbedrijven voor hun ontwikkeling richting regulier werk of voor een tijdelijk vangnet. In 2025 is het nog niet mogelijk deze middelen uit te geven voor dit doeleinde omdat er nog geen plan van aanpak is opgesteld over de invulling en besteding van de rijksbijdrage. Dit plan van aanpak wordt in samenwerking met het mensontwikkelbedrijf opgesteld en wordt in de komende periode uitgewerkt.

Met het toevoegen van de rijksbijdrage aan de bestemmingsreserve sociale infrastructuur in 2025, kunnen deze middelen in afwachting van verdere beleidsmatige uitwerking, later worden ingezet voor de implementatie.

4. Argumenten

1.1 Noodzakelijke transformatie van mensontwikkelbedrijf

Het impulsbudget is bedoeld om de transitie en transformatie mogelijk te maken van een sociale werkvoorziening naar een toekomstbestendig mensontwikkelbedrijf, waarin ook kwetsbare inwoners met een lagere werkfitheid worden ondersteund. Inzet van het impulsbudget draagt hieraan bij door gemeenten en ontwikkelbedrijven te ondersteunen in het versterken en vernieuwen van hun aanpak.

1.2 Beleidsmatige voorbereiding nog in ontwikkeling

De koersnota optimalisatie re-integratieketen Maastricht-Heuvelland wordt volgens planning in december 2025 door de gemeenteraden in Maastricht-Heuvelland vastgesteld. Daaropvolgend, vanaf 2026, wordt het implementatieplan uitgewerkt en zijn financiële middelen nodig om dit te realiseren.

1.3 Regionale financiële middelen

Gemeente Maastricht ontvangt het impulsbudget doorontwikkeling mensontwikkelbedrijf mede namens gemeenten Eijsden-Margraten en Meerssen. Deze twee gemeenten kunnen politieke druk uitoefenen om onderlinge afspraken te maken over inzet, samenwerking en verantwoording. Het opnemen van het impulsbudget in de reserve waarborgt dat de middelen worden besteed aan het daarvoor beoogde doel.

2.1 Tijdelijk vangnet voor ondersteuning van inwoners

De rijksbijdrage sociale infrastructuur is bedoeld ter ondersteuning van inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt die niet in aanmerking komen voor beschut werk. Deze inwoners zijn tijdelijk aangewezen op werkplekken binnen de infrastructuur van mensontwikkelbedrijven. Het mensontwikkelbedrijf fungeert voor deze doelgroep als ontwikkelplek of tijdelijk vangnet. Reservering maakt het mogelijk deze inzet meerjarig te borgen. Deze uitvoering wordt naar verwachting vanaf 2026 opgepakt.

3.1 Nadere afspraken met mensontwikkelbedrijf over inzet rijksbijdrage

In 2025 is het nog niet mogelijk deze middelen uit te geven voor dit doeleinde omdat er nog geen afspraken zijn gemaakt met het mensontwikkelbedrijf over de invulling en besteding van de rijksbijdrage. Met het toevoegen van de rijksbijdrage aan de bestemmingsreserve sociale infrastructuur in 2025, kunnen deze middelen in afwachting van verdere beleidsmatige uitwerking later worden ingezet voor de implementatie.

5. Kanttekeningen of risico's

1.1 Impulsbudget vrij besteedbaar maar toch doelgebonden

Het impulsbudget is formeel vrij besteedbaar. Dat betekent dat het ministerie van SZW de besteding van het budget niet juridisch kan afdwingen of corrigeren, ook niet als het aan andere doelen wordt besteed. Daarentegen is de inzet van het impulsbudget niet vrijblijvend. Er zijn landelijke afspraken gemaakt waarin het doel van de middelen specifiek benoemd staat. Van gemeenten wordt verwacht dat zij samen met hun mensontwikkelbedrijf een plan opstellen voor de transitie. Gemeenten worden opgeroepen het budget doelgericht in te zetten omdat dit noodzakelijk is voor de toekomst van de sector.

1.2 Afstemming met gemeenten en ketenpartners re-integratie

De verantwoordelijkheid met betrekking tot de middelen voor het impulsbudget doorontwikkeling mensontwikkelbedrijf ligt bij Maastricht als grootste gemeente in het samenwerkingsverband rondom het ontwikkelbedrijf. Er dient afstemming plaats te vinden met de gemeenten Eijsden-Margraten en Meerssen en met de ketenpartners re-integratie over de inzet van middelen. Het opnemen van de middelen in de bestemmingsreserve zorgt ervoor dat deze middelen niet aan andere doeleinden kunnen worden besteed.

1.3 Impulsbudgetten van Heuvelland-gemeenten aangesloten bij WOZL

De impulsbudgetten in 2025 van de gemeenten Gulpen-Wittem (€ 20.600), Valkenburg aan de Geul (€ 23.241) en Vaals (€ 22.713) zijn door gemeente Heerlen als grootste gemeente binnen het regionale samenwerkingsverband van WOZL ontvangen. Gemeente Maastricht heeft daarmee niet de beschikking over het impulsbudget van deze drie gemeenten (in 2025 totaal: € 66.554), terwijl zij wel zijn aangehaakt bij de doorontwikkeling van het mensontwikkelbedrijf in de regio Maastricht-Heuvelland. Deze drie gemeenten dienen het impulsbudget ofwel te claimen bij gemeente Heerlen, ofwel de kosten uit een ander budget te financieren. Na het zomerreces wordt tijdens een bestuurlijk overleg tussen de WOZL-gemeenten over de inzet van de impulsbudgetten gesproken.

6. Financiële gevolgen

Het impulsbudget voor de doorontwikkeling van mensontwikkelbedrijven wordt uitgekeerd middels een decentralisatie-uitkering. Gemeente Maastricht ontvangt de middelen als grootste gemeente binnen het regionale samenwerkingsverband rondom de MTB. Dat betekent dat Maastricht ook de middelen ontvangt voor de gemeenten Eijsden-Margraten en Meerssen.

De rijksbijdrage sociale infrastructuur wordt uitgekeerd via de integratie-uitkering Participatiewet. Het bedrag van de rijksbijdrage loopt jaarlijks op tot 2035. De rijksbijdrage is momenteel in de begroting opgenomen bij het Wsw-budget.

De extra middelen die de gemeente ontvangt zijn niet geormerkt en kunnen dus voor andere doeleinden worden ingezet. Overheveling naar de bestemmingsreserve zorgt voor een doelgerichte inzet van middelen. Verantwoording over de besteding vindt plaats aan de gemeenteraad via de reguliere begrotings- en verantwoordingscyclus.

	Incidenteel tienjarig impulsbudget doorontwikkeling mensontwikkelbedrijf				Structurele rijksbijdrage sociale infrastructuur
	Maastricht	Eijsden-Margraten	Meerssen	Totaal	Maastricht
2025	€ 321.673	€ 32.484	€ 30.371	€ 384.528	€ 181.975
2026				€ 346.075	€ 196.928
2027				€ 346.075	€ 211.900

2028				€ 346.075	€ 226.890
2029				€ 346.075	€ 241.907
2030				PM	€ 258.230

De uitsplitsing per gemeente voor de periode 2026-2030 is op dit moment nog niet bekend.

7. Vervolgtraject besluitvorming, uitvoering en evaluatie

Na collegebesluit worden het impulsbudget en de rijksbijdrage verwerkt in de tweede bestuursrapportage 2025. Verdere besluitvorming over de besteding vindt plaats op basis van de koersnota optimalisatie re-integratieketen en het daaropvolgende implementatieplan. De budgethouder is verantwoordelijk voor de inzet van de middelen. De middelen komen ten goede aan de doelgroep bestaande uit personen die zijn aangewezen op ondersteuning vanuit het mensontwikkelbedrijf.

8. Communicatie

N.v.t.